

Av. Zeynep Cansu KOLAYLI ÇİFTÇİ

**TÜRK ÖZEL HUKUK
SİSTEMİNDE
İNTİHAL**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	1
ÖZET.....	5
İÇİNDEKİLER.....	7
KISALTMALAR	15
GİRİŞ	17
I. FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI	19
1.1. FİKRİ HUKUK VE KONUSU.....	19
1.2. FİKRİ MÜLKİYET KAVRAMI VE TANIMI	22
1.2.1. Fikri Mülkiyet Kavramı.....	22
1.2.2. Mülkiyet Hakkından Farkı	24
1.2.3. Fikri Mülkiyet Hakkının Önemi	25
1.3. FİKRİ VE SINAİ HAKLARIN ULUSAL VE ULUSLARARASI MEVZUATTAKİ GELİŞİMİ	26
1.3.1. Uluslararası Sözleşmeler	27
1.3.1.1. Bern Sözleşmesi.....	31
1.3.1.2. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi.....	33
1.3.1.3. Roma Sözleşmesi	34
1.3.1.4. Stockholm Sözleşmesi (Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı Kuruluş Sözleşmesi).....	35
1.3.1.5. Dünya Telif Hakları Anlaşması	37
1.3.1.6. Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Anlaşması (TRIPS)	38
1.3.1.7. Avrupa Topluluğu Hukuku'nda Fikri Haklar ile ilgili Direktifler	39

1.3.2. Ulusal Mevzuat	39
1.3.2.1. Tarihsel Gelişim.....	39
1.3.2.1.1. 1850 tarihli Encümen-i Daniş Nizamnamesi.....	39
1.3.2.1.2. 1857 tarihli Hakkı Telif Nizamnamesi	40
1.3.2.1.3. 1910 tarihli Hakkı Telif Kanunu	40
1.3.2.2. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu.....	41
1.3.2.3. Türk Borçlar Kanunu	42
II. ESER KAVRAMI.....	43
2.1. BİR VARLIĞIN ESER OLARAK KABUL EDİLEBİLMESİNİN ŞARTLARI.....	45
2.1.1. Subjektif Unsur	45
2.1.2. Objektif Unsur.....	47
2.1.3. Alenileşme ve Yayınlanmış Olma Unsuru.....	48
2.1.4. Eser Niteliğinde Olmayan Fikri Ürünler.....	50
2.1.4.1. Haberler.....	51
2.1.4.2. Ticari amaçlı yayınlar	51
2.2. ESER TÜRLERİ.....	51
2.2.1. İlim ve Edebiyat Eserleri.....	52
2.2.2. Musiki Eserleri	56
2.2.3. Güzel Sanat Eserleri	57
2.2.4. Sinema Eserleri	58
III. ESER SAHİPLİĞİ KAVRAMI ve ESER SAHİPLERİNİN HAKLARI.....	61
3.1. ESER SAHİPLİĞİ.....	61
3.2. ESER SAHİBİNİN HAKLARI	62

3.2.1. Manevi Haklar	64
3.2.1.1. Eseri Umuma Arz Yetkisi	64
3.2.1.2. Adın Belirtilmesi Yetkisi	67
3.2.1.3. Eserde Değişiklik Yapılmasını Önleme Yetkisi	68
3.2.1.4. Eserin Aslına Varma Yetkisi.....	69
3.2.2. Mali haklar.....	70
3.2.2.1. İşleme Hakkı	70
3.2.2.2. Çoğaltma Hakkı	71
3.2.2.3. Yayma Hakkı	74
3.2.2.4. Temsil Hakkı.....	75
3.2.2.5. Umuma İletim Hakkı.....	76
3.2.2.6. Pay Alma (İzleme) Hakkı.....	77
IV. HAKLARIN KULLANILMASI, DEVRİ ve SINIRLANDIRILMASI.....	81
4.1. HAKLARIN KULLANILMASI	81
4.2. HAKLARIN DEVRİ	83
4.3. ESER SAHİBİNİN HAKLARININ SINIRLANDIRILMASI	84
4.3.1. Kamu Düzeni Düşüncesiyle Sınırlandırma	84
4.3.2. Genel Menfaat Düşüncesiyle Sınırlandırma.....	86
4.3.2.1. Mevzuat ve İçtihat Serbestisi	86
4.3.2.2. Söz ve Nutuklar.....	88
4.3.2.3. Temsil Serbestisi	89
4.3.2.4. Eğitim ve Öğretim Amacına Yönelik Seçme ve Toplama Eser Vücuda Getirme Serbestisi	90
4.3.2.5. İktibas Serbestisi	91

4.3.2.6. Gazete İçeriği ve Haber	94
4.3.3. Özel Menfaat Düşüncesiyle Getirilen Sınırlamalar	95
4.3.3.1. Kişisel Kullanım	95
4.3.3.2. Kopya ve Teşhir	97
4.3.3.3. Eserlerin ve Bağlantılı Hak Konularının Umuma Açık Yerlerde Kullanımı ve İletimi	98
4.3.4. Hükümete Tanınan Yetkilerle Sınırlama.....	101
4.3.5. Mali Hakların Sınırlandırılması	101
V. İNTİHAL.....	105
5.1. GENEL OLARAK	105
5.2. İNTİHAL KAVRAMI	105
5.3. İNTİHAL ÇEŞİTLERİ	109
5.3.1. Kaynak Gösterilmeksizin Yapılan İntihal	109
5.3.1.1. Hayalet Yazar (The Ghost Writer).....	109
5.3.1.2. Fotokopi (The Photocopy)	110
5.3.1.3. Mevcut Yazıları Birleştirme (The Potluck Paper)	110
5.3.1.4. Kılık Değiştirerek Saklamak (The Poor Disguise)	110
5.3.1.5. Emek Tembelliği (The Labor of Laziness).....	111
5.3.1.6. Kendinden Aşırma (The self-stealer).....	111
5.3.2. Kaynak Gösterilerek Yapılan İntihal.....	112
5.3.2.1. Unutulan Dipnot (The Forgotten Footnote).....	112
5.3.2.2. Yanlış Bilgi (The Misinformer).....	112
5.3.2.3. Fazla Mükemmel Alıntı (The Too-Perfect Paraphrase).....	112

5.3.2.4. Becerikli Atıf Yapma (The Resourceful Citer).....	113
5.3.2.5. Mükemmel Suç (The Perfect Crime)	113
5.4. AKADEMİK İNTİHAL.....	113
5.4.1. Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği	117
5.4.2. Akademik İntihallere Karşı Çözüm Önerileri	118
5.5. İNTİHALE KARŞI ESER SAHİPLERİNİN HUKUKSAL HAKLARI.....	120
5.5.1. Genel Olarak.....	120
5.5.2. Tecavüzün Ref'i (Durdurulması) Davası	124
5.5.2.1. Kavram.....	124
5.5.2.2. Davada Aranılan Şartlar	125
5.5.2.2.1. Saldırı Eyleminin Bulunması.....	126
5.5.2.2.2. Saldırının Hukuka Aykırı Olması.....	127
5.5.2.2.3. Kusur ve Zararın Aranmaması.....	128
5.5.2.3. Davanın tarafları.....	130
5.5.2.4. Davaya Bağlanan Hukuki Sonuçlar	133
5.5.2.4.1. Genel Bilgi.....	133
5.5.2.4.2. Mahkemece Gerekli Tedbirlerin Alınması	133
5.5.2.4.3. Üç Kata Kadar Bedel Yaptırımı.....	134
5.5.2.5. Zamanaşımı	139
5.3.3. Tecavüzün Men'i (Önlenmesi) Davası.....	140
5.3.3.1. Genel Olarak	140
5.3.3.2. Davada Aranılan Şartlar	141
5.3.3.2.1. Saldırı Tehlikesi.....	141
5.3.3.2.2. Eylemin Hukuka Aykırı Olması	143

5.3.3.2.3. Kusur ve Zararın Aranmaması	143
5.3.3.3. Davanın Tarafları	144
5.3.3.4. Davaya Bağlanan Hukuki Sonuçlar	144
5.3.3.5. Zamanaşımı	145
5.3.4. Eser Sahipliğinin Tespiti Davası	146
5.3.4.1. Genel olarak	146
5.3.4.2. Davada Aranılan Şartlar	146
5.3.4.2.1. Eser Sahibinin İhtilafı Olması Durumunda	146
5.3.4.2.2. Herhangi Bir Kişinin Eserin Sahibi Olduğunu İddia Etmesi Durumunda	147
5.3.4.3. Davanın Tarafları	148
5.3.4.4. Davaya Bağlanan Hukuki Sonuçlar	149
5.3.4.5. Zamanaşımı	150
5.3.5. Tecavüzün Tespiti Davası	150
5.3.6. Tazminat Davaları	151
5.3.6.1. Tecavüzün Men'i ve Tecavüzün Ref'i Davalarından Farkı	153
5.3.6.2. Manevi Hakların İhlali Halinde Tazminat İstemi	154
5.3.6.3. Mali Hakların İhlali Halinde Tazminat İstemi	155
5.3.6.4. Davada Aranılan Şartlar	156
5.3.6.4.1. Eylem	156
5.3.6.4.2. Hukuka Aykırılık	156
5.3.6.4.3. Zarar	156
5.3.6.4.4. İlliyet Bağı	157
5.3.6.4.5. Kusur	158

5.3.7. Kazancın İadesi Davası	159
5.3.7.1. Genel olarak	159
5.3.7.2. Davada Aranılan Şartlar	160
5.3.7.3. Davanın Tarafları	160
5.3.7.4. Davaya Bağlanan Hukuki Sonuçlar	160
5.3.7.4.1. Elde Edilen Kazancın Devredilmesi	161
5.3.7.4.2. Elde Edilen Kazançtan Bedel İndirimi	162
5.3.7.5. Zamanaşımı	163
5.3.8. Tedbir Talepleri	163
5.3.8.1. Tecavüzün Ref'i ve Men'i Davalarında Özel İhtiyati Tedbir	164
5.3.8.2. Genel İhtiyati Tedbir	165
5.3.8.2.1. Uygulama Alanı	165
5.3.8.2.2. Tedbir Talep Etmeye Yetkili Kişiler	166
5.3.8.2.3. Koşulları	167
5.3.8.2.3.1. Zarar veya Zarar Tehlikesi	167
5.3.8.2.3.2. Talepte Bulunanın Haklı Olma İhtimalinin Yüksek Olması	169
5.3.8.2.4. Sonuçları	169
5.3.8.2.4.1. Bir İşin Yapılması veya Yapılmaması Kararı	169
5.3.8.2.4.2. İşin Yapıldığı Yerin Kapatılması veya Açılması Kararı	170
5.3.8.2.4.3. Kalıpların ve Çoğaltma Araçlarının Zaptedilmesi	170
5.3.8.2.5. Gümrüklerde El Koyma	170

5.3.9. Ceza Davaları	172
5.3.9.1. Genel Olarak	172
5.3.9.2. Müşteki ve Fail	172
5.3.9.3. Soruşturma ve Kovuşturma.....	173
5.3.10. Hükümün İlanı	174
5.3.11. Yetkili ve Görevli Mahkeme	176
5.3.12. Disiplin Soruşturması Amacıyla Kuruma Şikayet.....	177
SONUÇ	181
KAYNAKÇA.....	185